

Kas vanamehed ei taha osaleda või on puudu hoopis kogukonna kaasamisstrateegia

Vanemad mehed on Eestis ja Euroopa teistes riikides sotsiaalsest elust rohkem eemale jäänud kui vanemad naised. Olukorda ei tunneta kuigi suure probleemina ei mehed ise ega need, kes vanemaealiste tervise eest valdades ja kogukondades head seisavad. Ometi näitavad uuringud, et regulaarsed sotsiaalsed suhted ning tunne, et oled vajalik, aitab vanemas eas hoida korras nii vaimset kui füüsilist tervist ning soolised erinevused siin puuduvad. Kogukondliku mõtestatud tegevusega haiguste ja depressiooni ennetamine oleks odavam ja rõõmsam kui tervishoiusüsteemi toel tagajärgede leevendamine.

Teemat on käsitlenud Erasmus+ projekti „Old guys say „yes“ to community“ partnerid Sloveeniast, Eestist, Poolast ja Portugalist. Läinud nädalal koguneti Ljubljanasse projekti lõppkonverentsile. Eestis osalevad 2016. aastal alanud projektis Tallinna Ülikooli Eesti demograafia keskus ning Eesti Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsioon Andras. Projekti käigus intervjueriti Eestis 100 meest vanuses 60+, koostati soovitusel kolmanda sektori organisatsioonidele ja kohalikele omavalitsustele, koguti häid praktikaid ja loodi koolitusmaterjalid.

Konverentsil esitleti Sloveenia täiskasvanuhariduse ajakirja erinumbrit, mis oli täielikult pühendatud vanemate meeste kaasamise teemale. Eesti ülevaateartikli „What is missing – older male learners or a community strategy“ (Kas puudu on vanemas eas õppivad mehed või kogukonnastrateegia). Kirjutasid Tiina Tambaum, Reeli Sirotkina ja Felika Tuul.

Konverentsile Ljubljanasse oli kutsutud ka Eesti arvatavasti ainus seenioritantsijate rühm, kuhu kuuluvad ka mehed: tantsutrupp „Päripidi“ Kanepist. Aasta tagasi, kui meie võõrustasime rahvusvahelise projekti meeskondi Tallinnas, sõitsime kõik koos Lõuna-Eestisse kohtuma seniortantsijate, veteransportlaste ja Võru kandi vanemate inimeste elu edendajatega. „Päripidi“ esinemine Kanepi rahvamajas avaldas külalistele sellist muljet, et kohapeal tehti spontaanne küllakutse.

Kuidas kaasata rohkem vanemaid mehi kogukondlikesse ettevõtmistesse? Üks mõte, mida rõhutasid Eesti uurijad, lahkas vanuse ja halva tervise eristamise vajalikkust. Mehed kasutavad sageli neid kahte mõistet sünonüümidenä. Nii tuleb välja, et passiivsust põhjendatakse oma vanusega. Kogukonna sädeinimeste ja spetsialistide jaoks on see tupik, sest kellelgi pole võimalik kedagi nooremaks teha. Kui aga rääkida tegelikest takistustest, mida põhjustavad tervisest tulenevad erivajadused, on võimalik luua tegevuskeskkond, kus saab osaleda ka näiteks siis, kui liikumiseks on vaja tugiraami või korraga üle poole tunni istuda ei jaks.

Lisainformatsioon <https://oldguys.si/outputs/>

Tiina Tambaum, tiina.tambaum@tlu.ee

11.mai 2019 Ljubljana, Sloveenia